

· FØROYA · SOCIAL·DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 31.

Lýsingaprisur fyri peltitreglu: 30 oyri, á forsiðuni,
20 oyri, á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst
avsláttur í prisinum.

Leygardag hin 27. Juli 1929.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bilagt á posthúsum, brævasvarstodum
og skrivstovum. Telf. 143.

3. árg.

Tandlæge BREND

træffes 11—5. Telf. 114.

Vinduer, Døre og Lister.

Godt og billigt Arbejde.

Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

ÓLAVSOKAN er nú aftur inni. Íkvöld og ímorgin byrja tær fyrstu skemtilugu samkomur. Tíðin til gamansleik, tíðin til ídráttarroyndir, tíðin til frægdar- og mentunarsamkomur, tíðin til álvarsligt andaligt, kroppsligt og politiskt starv er nú afturkomin. Ólavsokan er byrjað.

Tað verður við hesari Ólavsoku sum við teim undanfarnu, at tað verður at standa á Føroyingum sjálvum, um Ólavsokan roynist væl ella ikki. Tí aftaná eina harðabna vetrar- og vartíð, so vil tað altíð kunna sigast, at táíð Ólavsokan er komin, so er nógv av ringasta baksinum yvirstaðið, heimabaks- ið er tá mest av, viðvíkjandi at evna til og fáa til vegar — so bert hin seinri parturin av sumrinum verður til at fáa inn, samla saman, búgva seg til at taka ímóti vetrinum, hvør eftir sínum forminum.

Hugnaligt er, at henda okkara gamla hátíð, Ólavsokan, er vorðin meira fjølbroytt hesi seinru árinu, og er tað her mest ídráttarstarvið, ið gongur at odda og ger sín aðalpart fyri at gera okkum Ólavsokuna hugnaliga.

Nú vil kanska onkur halda, at tað enn væntar nógv í, fyri at ídrátturin kann verða tað, hann eigur fyri eitt vælakskið og vælbugvið fólk, at seta lív í ægar og spengur — soleiðis, at spenningurin bæði ímillum leikarar á ídráttarvøllum og tæy, ið áskoðandi líta at leikum. Og tað kann vera nakað í hesum, men til less eru vit enn nakað aftaná hinum tjóðunum — og nakað seinri, ella sum tað verður sungið, nakað „trekir at fara á gongd“. Og kann tað væl sigast, at vit enn hava nógv upp at toga, áður vit standa javnbjóðis við aðrar tjóðir, ídrátti viðvíkjandi.

Men teim, ið royna at fremja slíkar síð- og kroppsvenjandi leikir eiga vit at vera takksom. Sjálvt um teirra uttanoyggjaferðir ikki enn hava givið sigurspálmur, so eru teir á slíkum ferðum royndir og kendir sum ídráttarmenn, eftir í tey fremmandu bløðini skriva. Føroyingar vóru væl umtøktir í Noregi á ídráttarmóti, og sumuleiðis í Íslandi.

Tað tróta okkum enn fleiri leikir, ið farið eigur at vera í holt við, men eisini hagar vilja Føroyingar kunna rokka um ikki langar stundir, og tá vera okkara ídráttarstevnir ikki minni fjølmentar enn aðrar.

Ein partur av Ólavsokuni fellur sum fundartíð, bæði viðvíkjandi aðalfundum og øðrum samkomum. Og skiligt er, at nógv vera góð orð søgd um Ólavsokumundið, ið verd eru at geva gætur og leggja í geyma.

Her hittast kunningar og vinir, og knýttast vinarbond uttan av verður vítað. Já, okkara gamla hátíð, Ólavsokan, er enn og verður framvegis ein fólkastevnu- tíð, ið aldri fjarðar. Tí sjálvt um ókent gleppur burtur úr, ið vakt er at vera um Ólavsokuna, so er hon longu vorðin so fjølbroytt, at tað altíð er okkurt, ið komið er ístaðirfyri.

Hin skaldsliga síðan hjá Føroyingum er eisini komin fram til sín rætt, við at leikhúsið ber ikki minni enn tveir føroyskar sjónleikir fram, og óivað verður nógv vitjað hagar. Allastaðni hvar ein lítur uttan um seg í fólkahavinum um Ólavsokuna, vil ein sanna, at vit tó kortini ávað á leið fram eftir, um øvit ganga so smátt og so seint.

Kroppslig og andalig menning kennist nú á landið, bæði til bygda og byggja — tað sær ein sjónliga um Ólavsokuna.

Aðalkjarnan í allari Ólavsokuni er — ella eigur at vera — lögtingsins byrjan. Summi leita sær so tíðliga niðan í tinghollina fyri at vera til steðar táíð tingið verður sett, men onnur halda ikki hetta vera so forvitnisligt, tí har verður lítið annað gjørt enn lisið kunngerina um, at tingið er sett, og lítið annað at hoyra, enn kongarópin, ið ikki vera at ljóða hvøllari í ár enn áður.

Tingsins samkoma hevur sjálvandi sín týðning, men mestan týðning vildi tað haft fyri Føroya land, um tingmenn tóku seg saman og avrikaðu nakað munagott fyri land og fólk. Hvussu í ár verður í so máta, skal, einki spást um enn, men bert setast fyrndarorð skaldsins:

„Prut! undir lokinum...“

Ólavsokan er størsta hátíð okkara, og eigur hvør í sínum lagi at gera hesa aðalhátíð so hugnaliga sum moguligt. Roynir hvør sær, eftir evnum, so vil eisini Ólavsokan í ár kunna teljast ímillum tær góðu stundirnar, tá høvdingar hittast, tá megnarorð falla, táíð fólk- sins kosnu menn koma til tings — og tingið verður sett.

Ólavsøku-valsur 1929.

Lag: Flygvalsens.

Rtk er hvør stund, ið kann nýstast
til gleim,

tí hon ger hjórtur gløð,
tá eingin unnar sær at fara heim
fyr enn í stösta lag.

Heilsast vælkomn til gleðistíð
— spyr ei hví,
eg veit tí —

tá frægd á vetri ein aldri fann,
í stundini nú finnst kann.

— Trágvíð mærti at —
í hesum gleðisdögum
mangur fegin er

undir teim grønu trøðum
— ov skjótt stundin fer. —

/: Bilarnir sáa avstað,
ikki órógvur tað,
undir grønum
trøðum vit finnst gløð :/

Tá undir leyvstrøðum skjýmlikt
tað er,

reisast á vøllum,
fylgjast so sameind og leiðin
nú ber

til dans í hollunum.

Har ljóða tónar, ið draga meg,
gleða meg,
meg og teg,

tekur tú meg í tín sterka arm,
eg kenni tað pípa í barm.

— Og vit hugsa at —
eingin er tíð sum henda
til at gleðast í,

gávið hon ei fær enda,
Ólavsokutið.

/: Hann meg á ørmum ber,
ljóðliga dansur fer,
dagar koma

tá eingin dansur er :/

Finnast mong hjórtur á dreym-
fögru nátt,

á hesi frægdartíð,
lokkandi tónar tæy draga um
gátt;

yndislig valslog ný
ljóða so langt út á goturnar,
foturnar,
loturnar

steðgast ei kunnu, vit valsa nú,
tónarnar kenna vit jú
— tað er vist og satt. —

Dansa á náttarstundum
bæði fróð og gløð,
finnst á dastarfundum
um dýðsán dag.

/: Loturnar renna skjótt,
ið gera hjórtur lott,
stund, ið missferst
seint verður afturbøtt. :/

En ny Epoke.

Liden Tue kan vælte stort Læs! En lille bitte uskyldig Opfindelse kan i sin videre Udvikling skabe Omveltning i en hel Civilisation.

Da Radioen for faa Aar siden blev præsenteret for de første interesserede Kredse af udvalgte Sjæle, var det som et interessant lille videnskabeligt Eksperiment.

Allerede nu er den en skæbnesvanger Kæmpemagt, der daglig blander alle Verdens Sprog, Musik og Larm i et babylonisk Kaos over Menneskehedens Bjerge og Bakker — ja mer end det, en politisk Magt af høj Rang, hvormed hele Folketærd af ikke læsende og skrivende Millioner daglig kan faas i Tale.

En ny international Epoke er inde med den!

Men endnu mer epokegørende er Filmens Karrière. I vor Ungdom et uskyldigt lille Legetøj fra Edisons Haand — og nu i Dag en af Menneskeheden største Kæmpeindustrier, der uden Hensyn til Grænser, Sprog og Racer samler den mangfoldige Menneskehed foran det stumme hvide Lærred. Med legende Lethed fortæller den paa en Time for et Publikum af Analfabeter det, som for kun den boguddannede Læser besværligt kunde læse sig til gennem bindstærke Romaner.

Opskræmte engelske og hollandske Statsmænd har allerede raabt Alarm, fordi Jordklodens farvede Folketærd var i Færd med at miste Respekten for deres hvide Tyranner ved hele den Fortælling om Herskerracens Rigdom og Lætfærdighed, som Filmens hvide Lærred bragte ud til Skovens og Palmestrandenes barnlige Folk.

Og nu kommer — som tredie Overraskelse — den talende Film og fejer den stumme Film til Side paa sit næsten æventyrlige Triumftog.

I Verdensstaden London skal det allerede nu være næsten umuligt at finde et Biografteater, der byder sit Publikum en stum Film.

Hvad dette vil have til Følge, er ikke til at overse.

Det lille Land med sit lille Sprog havde for en Chance for at snakke med i den stumme Film. Men naar Stortalendes Publikum bliver vant til den talende Film, saa vil Smaalandenes Filmsselskaber i Længden blive tvunget til at snakke med i de store Sprog, hvis de vil hævde sig i Konkurrencen — eller ogsaa give op. Og saa gaar de engelske, russiske og tyske talende Film deres Sejrs- gang henover de smaa Nationers Lærreder.

Allerede i den kommende Sæson vil de første store engelske Talefilm gaa i København — paa Engelsk!

En ny Epoke er i Gang i Jordklodens Sprogudvikling. De engelsk-amerikanske Talefilm vil mase det engelske Sprog ind paa Livet af Smaalandsnationernes Publikum. Aften paa Aften vil Biografteatrenes Publikum med eller mod sin Vilje faa et gratis Kursus i Engelsk, som sammenlagt med Radioens Engelskkursus vil drive Verdenssproget frem i et Tempo, som vi aldrig havde drømt om!

I 1440 blev der gjort en anden lilla Opfindelse, der skulde faa verdenshistoriske Følger. Det var Bogtrykkerkunsten.

Romerkirken — Datidens største Civilisationsmagt — stod lige paa

MINNINGARLISTI Ólavsøkan 1929.

Fótbólleikur í Gundadali
Ólavsøkuaftan kl. 4 sp. H. b.
og T. B. Ólavsøkudag kl. 4
sp. V. b. og H. b.

Føroya Løgting verður sett
Ólavsøkudag kl. 1.

„Varðin“ hevur aðalfund
Ólavsøkudag kl. 4 sp. í av-
haldshúsinum.

Kappróður kl. hálvum 6
sp. Ólavsøkuaftan. Málið skal
vera hitt vanligu og konu-
fólkunum ætlast at rógva fyrst.

Sjónleikir: Leygarkvøldið
kl. 7: Páll fangi eftir L.
Zachariasen. Ólavsøkuaftan
kl. 7: Ranafelli eftir
Will. Heinesen, og Ólav-
søkukvøld kl. 7: Páll fangi.

Fólkafundur verður uppi
undir Varða Ólavsøkudag kl.
2 sp.

NYGGJ FUGLABOK:

FEST Í BOKABÚÐUNUM
FYRI 25 OYRUR

Nippet til at gore Latinen til alle Dannedes Sprog Verden over. Ja gen- nem Lakajer og Funktionærer var latinske Brokker paa Vej ned i de svindende, hensyngende mer eller mindre barbariske Nationalsprog.

Nu kom Bogtrykkerkunsten. Ved den blev det pludselig muligt at fremstille Boger for stadig bredere Folke- lag — vel at mærke: naar man for- lod Latinen og begyndte at trykke i Folkesproget.

Dette skete! Folkesprogene, der for kun var Talesprog, kom paa Prent! De reddedes fra Undergang, de blev opdyrkede og rensede. Latinen forsvandt, og saa kom — som et baby- lonisk Ujev over det halvciviliserede Europa — en 4-500 aarig Periode over Folkene med malabarisk Sprog- rivalisering og Sprogforvirring — der kulminerer i vore Dages mangetun- gede internationale Kongresser!

Nu kommer en ny Opfindelse! Den talende Film!

Vil den revolutionere Sprogene eller hvad bærer den i sit Følge?